

1. melléklet a 114/2013. (IV. 16.) Korm. rendelethez

Javaslat a

„Bartóki József életműve”

[települési/tájegységi/megyei/külhoni magyarság] értéktárba történő felvételéhez

Készítette:

Hanó Krisztina

Mezőberény, 2014. március 13.

I.

A JAVASLATTEVŐ ADATAI

1. A javaslatot benyújtó (személy/intézmény/szervezet/vállalkozás) neve:

Orlai Petrics Soma Kulturális Központ

2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai:

Név: *Smiriné Kokauszki Erika*
Levelezési cím: *5650 Mezőberény Fő út 6.*
Telefonszám: *66/515-553*
E-mail cím: *opskk@mezobereny.hu*

II.

A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. A nemzeti érték megnevezése

Bartóki József életműve

2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása

☐ agrár- és élelmiszergazdaság	☐ egészség és életmód	☐ épített környezet
☐ ipari és műszaki megoldások	☒ <i>kulturális örökség</i>	☐ sport
☐ természeti környezet	☐ turizmus	

3. A nemzeti érték fellelhetőségének helye

Hagyatéka: Mezőberény, Luther u. 7/a

4. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik

☒ *települési* ☐ tájegységi ☐ megyei ☐ külhoni magyarság

5. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása

Bartóki József Gábor, korábban Bartolf József Gábor tanár, festőművész. Mezőberényben született 1929. július 6-án. Az általános osztályokat szülővárosában végezte az I. Kerületi Evangélikus Egyházhoz tartozó iskolában, ott, ahol édesapja kántor-tanító volt. Ezek az apai, iskolai emlékek nagy hatással voltak végleges pályaválasztására. Aszódon, Hódmezővásárhelyen folytatta középiskolai tanulmányait, végül a békési Szegedi Kis István Gimnáziumban érettségizett.

1948-tól munkás, adminisztrátor, majd grafikus egy kiállításokat szervező és rendező cégnél, ahol egy életre elköteleződik a grafikus, festői pálya iránt.

1954-től gondnok a mezőberényi 1. sz. Általános Iskolában, mellette képesítés nélküli óraadó rajztanár. A munka mellett időt szakít az egyetemes és magyar művészettörténet tanulmányozására. Ebből az időből származnak grafikái, karikatúrái, és ekkor kezd kisplasztikával is foglalkozni. 1966-tól a 2. sz. Általános Iskola rajztanára egészen nyugdíjazásáig, 1986-ig. 1969-ben Szegeden, a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola levelezős hallgatójaként, rajz-földrajz szakon diplomát szerez. 1972-től óraadó rajz és műalkotások elemzése tanár a helyi Petőfi Sándor Gimnáziumban egészen 1996-ig.

1972 és 1980 között vezetője a Békés Megyei Rajztanárok Munkaközösségének. 1986-ban alapító tagja és névadója a Baráti Egylet Mezőberényért elnevezésű egyesületnek.

Élete végéig festett, különleges tus-technikával grafikai sorozatot készített, bronzba öntötte a Berényi templomtornyok című plakettjét.

2009. május 10-én, 80 éves korában hunyt el Mezőberényben.

6. Indoklás az értéktárba történő felvétel mellett

A 60-as években hagyomány volt a Békési járásban az amatőr művészek rendszeres kiállításának megszervezése. Bartóki József rendszeres résztvevője volt ezeknek az alkalmaknak, majd a Békési élet és a Köröstáj című folyóiratok kiadójának bemutatkozó kiállításainak. Első önálló kiállítása a Békés Megyei Népújság szerkesztőségében volt, amit számtalan egyéni és csoportos tárlat követett. Egyik legnagyobb sikerét Budapesten a József Attila Művelődési Házban aratta, a Mezőberény bemutatkozik című rendezvényen. 75 éves évfordulója alkalmával a Jókai Színházban mutatkozhatott be. A hazai szerepléseken kívül külföldön is kiállították alkotásait az egykori Jugoszláviában, Szlovákiában és Németországban is.

Munkái megtalálhatók Belgiumban, Csehországban, Dániában, Svájcban, Svédországban, Szerbiában, az Egyesült Államokban...

Henzl Lajossal közösen ő készítette a Mezőberény története (1973) című monográfia néprajzi fejezetét. Érdeklődött a helytörténet iránt, különösen az épített környezet sorsa érdekelte.

Írásai is ezt tükrözik:

A mezőberényi német evangélikus templom Mezőberény, 1986.

A mezőberényi szlovák evangélikus templom Mezőberény, 1993.

Elismerései:

1973. Emlékplakett Mezőberény újratelepítésének 250. évfordulójára

1976. Békéscsaba város díja

1979. Kiváló Társadalmi Munkáért

1984. Szocialista Kultúráért díj

1987. Településfejlesztő Társadalmi Munkáért

1987. Pedagógus Szolgálati Emlékérem

"Képzőművészeti munkásságom ars poeticája Az anyaföld szeretete az, ami pályámat és képeim témavilágát megszabja. Minden más ebből következik, ide gyökerezik, ebből indul ki - vallja a mester. Alkotásaiban főként környezete motiválja. Gondolatait leginkább olajtechnikával tudja kifejezni. Korábban foglalkozott plasztikával és grafikával is. Stílusára a realiztikus ábrázolás jellemző, az ilyen képek megfestéséhez festékkést alkalmaz. Számára a mondanivaló és esztétikum egyaránt fontos."

Forrás:http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:9AaNd_FBVikJ:ftp://home.eduhi.at/Publik/Hu_Pet2/Rep/urBartoki.DOC+&cd=4&hl=hu&ct=clnk&gl=hu

Bartóki József művészete Mezőberény büszkesége, fontos, hogy a város megőrizze emlékezetében!

7. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források)

<http://www.mezobereny.hu/s/hir/822/290-ev-elodeink-hagyatekaban-Bartoki-Jozsef-emlekkiallitasa>

<http://konyvtar.mezobereny.hu/index.fcgi?rx=&nyelv=hu&stype=1&stype2=&menuparam5=125&heaAdat=403>

8. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe:

MELLÉKLETEK

1. Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe vagy audiovizuális-dokumentációja

1. Cikk Bartóki József 70. születésnapja alkalmából megrendezett jubileumi kiállításról

A tiszta forrás: Mezőberény

Bartóki József festőművész jubileumi kiállítása

Bartók József jubileumi kiállításán ötvenkilenc alkotása ad keresztmetszetet munkásságáról. **ETK 5.000 Ft**

Majdnem százrészre bontott tegnap délelőtti a mezőberényi Petőfi Művelődési Központ kamráterme, mely Bartók József festőművész jubileum kiállításának ad otthont. A megnyeitől ott voltak a festészet rajongói, a művészbereitők is szép számmal tisztelték meg jelenetűlkel a város szűkített, jubileum kiállítását.

[illegible][illegible]

For the past few years, the Department of Health and Human Services has been working to improve the health of the Nation. One of the ways we have done this is by increasing our efforts to prevent disease and disability. We have been successful in many areas, but there is still much more work to be done. We are committed to continuing our efforts to improve the health of the Nation, and we are confident that we will be successful in the years ahead.

Bartóki József művész tanár emlék kiállítása

Mezőberény, 2013.08.16.

A kiállítási anyag jegyzéke

Kitüntetések:

1. Szolnok megyei fiatal alkotók nívódíja (bronz plakett)
2. Szocialista kultúráért oklevél és érem (piros dobozban)
3. Településfejlesztő társadalmi munkáért oklevél és érem (piros dobozban)
4. Pedagógiai szolgálati emlékérem oklevéllel (piros dobozban)
5. Emlékplakett Mezőberény újratelepítésének 250. évfordulójára (piros dobozban)

Plakettek:

1. Berényi tornyok
2. Élet és halál
3. Szkíta sír
4. Mezőberény 1789-1989
5. Butéliák
6. Ház vége
7. Kunyhó
8. Hegedűs kápolna
9. Kapu

Festmények:

1. Szülőházam kis kapuja
2. Nagyanyám hagyatéka
3. Erdei út
4. Muskátlik
5. Német torony
6. Szék

7. Ruhaszárítás
8. Menyecske rózsza
9. Pipacsos táj
10. Csendélet
11. Napraforgók
12. Öreg góré
13. Erza ládája
14. Túri udvar
15. Feleségem portréja
16. Lányom portréja
17. Elhagyott tanya

Könyvek:

1. A német evangélikus templom
2. A szlovák evangélikus templom
3. Bartóki József grafikái

Egyéb:

Festőállvány az utolsó befejezetlen képpel

Egy darab tonett szék

Egy darab fotó az alkotóról

3. Képek az emlékkiállítás alkotásairól

Fotó: Csete Gyula

2. A Htv. 1. § (1) bekezdés j) pontjának való megfelelést valószínűsítő dokumentumok, támogató és ajánló levelek

Ajánlás - Papp Zoltán

Ajánlás

Tárgy: Bartóki József Gábor életművének helyi értékárba történő felvétele

Alulírott Papp Zoltán (Lakcím: 5650 Mezőberény, Liget u. 1/a, Tel.: 0670/5103878) tanár, képgrafikus, a Magyar Alkotóművészek Országos Egyesületének tagja, támogatásra javaslom az Orlai Petrics Soma Kulturális Központ javaslatát, Bartóki József Gábor (1929- 2009) tanár, festőművész életművének Helyi Értéktárba történő felvételét.

Indoklás:

A mezőberényi születésű tanár, festőművész, munkásságával (grafikai sorozat az 1970-es évekből, táblaképek, kutatómunkára alapozott helytörténeti publikációk) maradandó értéket alkotott Mezőberény számára. Egész életében aktív szerepet vállalt a város kulturális életében. Helytörténeti, etnográfiai érdeklődése, a múlt emlékeinek feltárása, ennek megismertetése két, egymással párhuzamos területen nyert folyamatos kifejezést. Egyrészt publikációiban (Mezőberény monográfiája (1973) néprajzi fejezetének szerkesztése, „A mezőberényi német evangélikus templom” (1986), valamint „A mezőberényi szlovák evangélikus templom” (1993) kötetei), másrészt grafikai, festészeti és kisplasztikai alkotásaiban (pl.: népi motívumok ihlette offset technikával készített sokszorosított (fekete- fehér) képgrafikai sorozata az 1970-es évekből vagy később az „Erza ládája” című táblaképe). Festői kifejezésmódjára jellemző az oldottság, a „nagybányai hagyományok” mentén történő gondolkodás (Pl.: „Csutkakúpok”, „Virágzó tamariszkuszok”, „Muskátlik” című olajképei). Színvilágára sokáig a felfokozottság, izzó, expresszív megközelítés volt jellemző. Alkotásain- ikonográfiai értelemben- a város építészeti öröksége, természeti értékei váltak kulcsmotívumokká. Festői világára jellemző a hagyományok tisztelete, a tradíciókhoz ragaszkodás, a látványelvűség. Kísérletező kedvének bizonyítékai azok a kollázsok (festett fa, fém, melyeket az 1960-as évek végén, 1970-es évek elején készített (pl.: citra sorozat darabjai. Hasonlóképp kisplasztikai sorozatának darabjai („Butéliák”, „Négy templom”, stb.), melyeket több kiállításon szerepeltetett.

Bartóki József Gábor alkotótanár életműve Mezőberény Város kulturális értékeinek szerves részét képezi. Elismerése, feltárása, gyűjtése, rendszerezése, a jelen és közeljövő fontos feladata kell legyen! Az életmű fontosságát, értékét, csak azok tudják objektíven felismerni, akik azt minden mástól elkülönítetten szemlélve, objektív keretek között értékelik.

Javaslom Bartóki József Gábor életművének felvételét Mezőberény Város Települési Értéktárába.

Tisztelettel: Papp Zoltán

(ajánló)

Mezőberény, 2014. 03. 11.

Ajánlás

Tárgy: Bartóki József Gábor életművének helyi értékárba történő felvétele

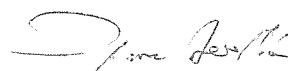
Alulírott Papp Zoltán (Lakcím: 5650 Mezőberény, Liget u. 1/a, Tel.: 0670/5103878) tanár, képgrafikus, a Magyar Alkotóművészek Országos Egyesületének tagja, támogatásra javaslom az Orlai Petrics Soma Kulturális Központ javaslatát, Bartóki József Gábor (1929- 2009) tanár, festőművész életművének Helyi Értéktárba történő felvételét.

Indoklás:

A mezőberényi születésű tanár, festőművész, munkásságával (grafikai sorozat az 1970-es évekből, táblaképek, kutatómunkára alapozott helytörténeti publikációk) maradandó értéket alkotott Mezőberény számára. Egész életében aktív szerepet vállalt a város kulturális életében. Helytörténeti, etnográfiai érdeklődése, a múlt emlékeinek feltárása, ennek megismertetése két, egymással párhuzamos területen nyert folyamatos kifejezést. Egyrészt publikációiban (Mezőberény monográfiája (1973) néprajzi fejezetének szerkesztése, „A mezőberényi német evangélikus templom” (1986), valamint „A mezőberényi szlovák evangélikus templom” (1993) kötetei), másrészt grafikai, festészeti és kispasztikai alkotásaiban (pl.: népi motívumok ihlette offset technikával készített sokszorosított (fekete- fehér) képgrafikai sorozata az 1970-es évekből vagy később az „Erza ládája” című táblaképe). Festői kifejezőmódjára jellemző az oldottság, a „nagybányai hagyományok” mentén történő gondolkodás (Pl.: „Csutkakúpok”, „Virágzó tamariszkuszok”, „Muskátlik” című olajképei). Színvilágára sokáig a felfokozottság, izzó, expresszív megközelítés volt jellemző. Alkotásain- ikonográfiai értelemben- a város építészeti öröksége, természeti értékei váltak kulcsmotívumokká. Festői világára jellemző a hagyományok tisztelete, a tradíciókhoz ragaszkodás, a látványelvűség. Kísérletező kedvének bizonyítékai azok a kollázsok (festett fa, fém, melyeket az 1960-as évek végén, 1970-es évek elején készített (pl.: citra sorozat darabjai. Hasonlóképp kispasztikai sorozatának darabjai („Butéliák”, „Négy templom”, stb.), melyeket több kiállításon szerepeltetett.

Bartóki József Gábor alkotótanár életműve Mezőberény Város kulturális értékeinek szerves részét képezi. Elismerése, feltárása, gyűjtése, rendszerezése, a jelen és közeljövő fontos feladata kell legyen! Az életmű fontosságát, értékét, csak azok tudják objektíven felismerni, akik azt minden mástól elkülönítetten szemlélve, objektív keretek között értékelik.

Javaslom Bartóki József Gábor életművének felvételét Mezőberény Város Települési Értéktárába.

Tisztelettel: Papp Zoltán

(ajánló)

Mezőberény, 2014. 03. 11.

Orlai Petrics Soma Kulturális Központ

5650 Mezőberény, Fő út 6.
Tel/fax: (66)515-553; Tel: (66)515-550
e-mail: opskk@mezobereny.hu
<http://opskk.mezobereny.hu>

ikt. sz.: 67. /2014.

Mezőberény Városi Önkormányzat
5650 Mezőberény, Kossuth tér 1.
Siklósi István
Polgármester Úr

tárgy: települési értéktár

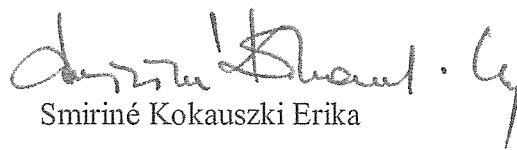
Tisztelt Siklósi István Polgármester Úr!

Levelemhez mellékelem a „Bartóki József életműve” Mezőberény Települési Értéktárba történő felvételéhez elkészített dokumentumokat.

Kérem, szíveskedjen segíteni az életmű Települési Értéktárba történő felvételét!

Mezőberény, 2014. március 13.

Köszönettel:

Smiriné Kokauszki Erika

3. A javaslatához csatolt saját készítésű fényképek és filmek felhasználására vonatkozó hozzájáruló nyilatkozat

Hozzájárulási nyilatkozat

Alulírott Smiriné Kokauszki Erika hozzájárulok, hogy az információkat, melyeket a

Javaslat a „Bartóki József életműve”

települési értéktárba történő felvételéhez

című adatlap tartalmaz, a Mezőberény Települési Értéktár Bizottság (egyéb értéktárba kerülés esetén az aktuális értéktári bizottság) az ide vonatkozó jogszabályok figyelembe vétele mellett szabadon felhasználhatja.

Hozzájárulok továbbá, hogy az érték valamely értéktárba történő felvétele esetén, az értéktárak számára készített internetes oldalon és a TV-csatornák által felvett, vágott anyagokban, valamint az értékeket bemutató reklámokban megjelenjen.

Mezőberény, 2014. március 13.

Smiriné Kokauszki Erika

Hozzájárulási nyilatkozat

Alulírott Csete Gyula hozzájárulok, hogy a fényképeket, melyeket a

Javaslat a „Bartóki József életműve”

települési értéktárba történő felvételéhez

című adatlap tartalmaz, a Mezőberény Települési Értéktár Bizottság (egyéb értéktárba kerülés esetén az aktuális értéktári bizottság) az ide vonatkozó jogszabályok figyelembe vétele mellett szabadon felhasználhatja.

Hozzájárulok továbbá, hogy az érték valamely értéktárba történő felvétele esetén, az értéktárak számára készített internetes oldalon és a TV-csatornák által felvett, vágott anyagokban, valamint az értékeket bemutató reklámokban megjelenjen.

Mezőberény, 2014. március 13.

Csete Gyula